

Денисенко О.О.

студентка,

Полтавський юридичний інститут

Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

ВВЕДЕННЯ ЕЛЕКТРОННОГО СУДОЧИНСТВА В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ

В умовах широкого застосування електронних технологій в усіх сферах суспільної діяльності, розвитку інформаційного суспільства, сучасні тенденції пропонують нам новий, електронний варіант правосуддя.

Актуальність даної теми зумовлена переважанням судової системи, необхідністю автоматизації судових процедур, скорочення експлуатаційних витрат та спрощення інформування зацікавлених осіб.

Оскільки інформаційні технології дають змогу прискорити судовий процес, метою нашого дослідження був аналіз сучасного стану впровадження електронного судочинства та подальші перспективи його розвитку в Україні.

Проблематиці теми електронних судових процесів присвячено праці таких науковців як О.О. Денисова, С. Пограничний, М. Бондаренко, О. Головченко, І.В. Гавриленко, І.Л. Бачило, Ю.А. Климашевський, Р.А. Калюжний, В.В. Білоус, П. Гіллес, Н.В. Кушакова-Костицька, А.І. Марущак, М.Я. Сегай, М.Я. Швець та інші.

Основні принципи, завдання та напрямки інформатизації системи судочинства визначені в Законі України «Про судоустрій і статус суддів», в «Концепції галузевої програми інформатизації судів загальної юрисдикції, інших органів та установ судової системи», Указі Президента «Про Стратегію реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015-2020 роки», Розпорядженні Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні», проекті Цивільного процесуального кодексу та інших нормативно-правових актах. Проте широкого застосування електронні форми здійснення процедур, пов'язаних з цивільним процесом не набули.

Кожна держава здійснює свої кроки на шляху до оптимізації процедур та скорочення у часі судового розгляду. Так, у 2012 році державним підприємством «Інформаційні судові системи» була розроблена Концепція електронного суду України, втілення якої має на меті запровадження таких форм пришвидшення судових процедур шляхом надання можливості направлення до суду підписану електронним цифровим підписом позовну заяву, надсилання стороні процесу електронної копії процесуального документа або повістки засобами електронного або мобільного зв'язку, розробка та впровадження універсального формату обміну даними, завдяки якому стане можливою передача справ та документів між автоматизованими системами документообігу суду різних розробників. Державна судова адміністрація даний проект підтримала і для його реалізація видала Наказ від 7 вересня 2012 року № 105 «Про реалізацію пілотного проекту обміні електронними документами між судом та учасниками судового процесу».

Після успішної апробації проекту Святошинським районним судом міста Києва, Апеляційним судом Дніпропетровської області, Севастопольським апеляційним господарським судом, Харківським окружним адміністративним судом, практики та науковці дійшли висновку, що запровадження електронного суду як підсистеми забезпечить безперервність судового процесу та, як наслідок, скорочення часу судового розгляду [2]. Так, наприклад, із запровадженням судових повісток у вигляді SMS-повідомлень за 2013-й рік 116 814 документів було надіслано в електронному вигляді, що в свою чергу, вже спричинило появу перших судових рішень щодо неналежного повідомлення учасників судового процесу, але, водночас, скоротило кількість справ, відтермінованих у розгляді у зв'язку з неявкою учасників процесу на 10 % [3].

Водночас, навіть в Указі Президента «Про Стратегію реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015-2020 роки» зазначено, що на сьогодні система правосуддя не виконує поставлені перед нею завдання на належному рівні. В 5.4. Указу окреслена система завдань, до яких зокрема, входять: забезпечення широкого використання інформаційних систем (ІС) для надання більшої кількості послуг «електронного правосуддя»; створення в судах інформаційних систем електронного менеджменту, введення повноцінних електронних систем, у тому числі системи електронного документообігу та відстеження справ (до вищих інстанцій), електронних повідомлень, електронних викликів, електронного розгляду справ (у деяких випадках), електронних платежів, аудіо- та відеофіксації засідань, інформаційної системи внутрішньої бази даних, інформаційної системи законодавчої бази даних; поетапне запровадження інструментів «електронного правосуддя», що дасть змогу користувачам звертатися до суду, сплачувати судовий збір, брати участь у провадженнях та отримувати необхідну інформацію і документи електронними засобами.

У проекті ЦПК станом на 10.03.2017 року (далі – Проект ЦПК) передбачено, що електронний документообіг між судами, між судом і учасниками судового процесу має забезпечити Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система [6]. Зокрема, ст. 14 Проекту передбачено розгляд справи за матеріалами судової справи в електронній формі, обмін документами в електронній формі. Так, ч.ч. 7, 8 ст. 44 вказує, що учасник справи звільняється від обов'язку додавати до документів, що подаються до суду їх копії відповідно до кількості учасників справи, або надсилати копії документів іншим учасникам справи, якщо подає документи до суду в електронній формі

Таким чином, на нашу думку, електронне судочинство в Україні перебуває на стадії свого зародження, проте з огляду на новели законодавства та за умови його належного впровадження, інформатизація судової системи та повномірне запровадження електронного судочинства не тільки зробить судовий захист доступнішим, але й зменшить навантаження на суддів та дозволить дотримуватись розумних строків вирішення справ.

Список використаних джерел:

1. Сердюк Л. Р. Теоретико-прикладні проблеми впровадження електронного судочинства в Україні [Електронний ресурс] / Л. Р. Сердюк // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право. – 2016. – Вип. 39(2). – С. 115-118. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2016_39\(2\)_27](http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2016_39(2)_27)
2. Електронний суд в українському судочинстві: нормативне врегулювання та перші практичні здобутки [Електронний ресурс] / О. В. Шамрай // Університетські наукові записки. – 2014. – № 3. – С. 174-184. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Unzap_2014_3_26
3. Інформація про діяльність Державної судової адміністрації України у 2012-2013 роках та в першому кварталі 2014 року // XII позачерговий з'їзд суддів України 19-20 червня 2014 р., м. Київ) [Електронний ресурс] Офіційний веб-портал «Судова влада України». – http://court.gov.ua/userfiles/file/DSA/SCA_Zvit.pdf
4. Кушакова-Костицька Н. В. Розвиток електронного судочинства в Україні: проблемні питання [Електронний ресурс] / Н. В. Кушакова-Костицька // Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького. – 2013. – № 7. – С. 139-145. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nivif_2013_7_21
5. Упровадження електронного правосуддя в систему судочинства [Електронний ресурс] / Н. І. Логінова // Актуальні проблеми держави і права. – 2014. – Вип. 72. – С. 429-435. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdp_2014_72_64
6. Проект Цивільного процесуального кодексу станом на 10.03.2017 // <http://jrc.org.ua/upload/steps/aaa6e65b9a705acf57f2e4b3a3c86ade.pdf>

Динник О.М.

студентка,

Науковий керівник: Луц Д.М.

Запорізький національний університет

ПРАВО НА ІМ'Я ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ

Право на ім'я в Україні є невід'ємним та невідчужуваним, належить до особистих немайнових прав і потребує встановлення чітких, логічних та виважених критеріїв правового регулювання [1].

У теорії цивільного права проблематика права особи на ім'я завжди привертала увагу багатьох вчених-цивілістів. Зокрема, вона була предметом дослідження Р. О. Стефанчука, Й. О. Покровського, М. М. Агаркова, В. Л. Суховерхого, З. В. Ромовської, О. П. Сергєєва, Т. А. Фадєєвої, Л. О. Красавчикова, М. М. Малєїної, Л. В. Красицької, М. Л. Нохріної, С. І. Чорнооченко, Т. В. Дробишевської, О. О. Посикалюка, С. О. Сліпченко, Г. О. Андрощука та інших.

Л. О. Красавчикова визначала, що особисті немайнові права – це права, що мають єдину позаекономічну природу, є самостійною цінністю для їх носія, мають функціональну властивість нетоварності, належать особистості як такій і невіддільні від неї [2].

А. Веніамінова пише, що під особистими немайновими правами і благами, порушення, позбавлення чи приниження яких може спричинити